

Zgodnja

DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi pol, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četert leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četert leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXXIII.

V Ljubljani 6. vel. serpana 1880.

List 32.

Katoliški kristjan.

(Konec.)

Protestanti anglikanske konfesije podobni so kalvincem in lutranom; nekatere naredbe so pa prideržali iz katoliške Cerkve. Njihov oče je Henrik VIII, kralj Angleški, prežalostnega spomina. Ko se je Luter bil prikazal s svojimi krivimi nauki, razodeval je Henrik za pravo katoliško vero toliko gorečnost, da je napisal posebno knjigo, in v nji zagovarjal čisti nauk Kristusov. Zavoljo tega je od papeža dobil častni naslov „defensor fidei“, „branitelj vere“; Luter pa ga je prav z blatom ometaval. Ali neobuzdana poželjivost je Henrika zapeljala v prešeštvo, po tem na odpad od katoliške Cerkve. Henrik se je bil oženil (1509) s Katarino Aragonko. Čez 17 let bi se rad oženil z dvornico Ano Bolejnko. Le tá ni hotela z njim živeti v grešnem znanju, zatoraj Henrik sklene razrušiti zakon s Katarino, da bi zamogel vzeti Ano. Kralj svoj namen naznani papežu Klemenu VII; ta mu odgovori, da ne more spremeniti božje postave, ki veljavno sklenjen zakon dela nerazvezljiv. Sedaj je kralj začel misliti na druge pomočke ter se (po svetu svojega brezdušnega prilizovalca Cromwella) razglasi za poglavarja cerkve na Angleškem; s tem je svoje rogle pokazal Rimu. Kot „nov papež“ zapusti prvo ženo ter se poroči z Ano. Papež Pavel III izobči nepokornega Henrika. To kralja nič ni motilo. Svoje nasprotnike dal je preganjati, mučiti in moriti. Med ljudmi, zoper ktere se je bila obrnila njegova jeza, sta tudi dva najverlejša in najučenejša moža njegove kraljevine, namreč škof Fišer in kancelar (prvi minister) Tomaž Morus. Oba pobožna, sicer v posvetnih zadevah kralju zvesto vdana moža, sta po dolgi ječi dala glavo pod trinoško sekuro; še na morišču sta stanovitno pričala svojo terdno in nepremakljivo vero. — Tri leta po svoji novi ženitvi je kralj dal Ano umoriti (1536). Drugi dan po njeni smerti oženi se z njeno dvornico Ivano Sejmourko. Kraljeva volja, to je bilo jedino pravilo v duhovnih in svetnih zadevah; hotel je sicer biti „katolik“, samo papeža ni terpel, verh tega dal je sežgati koščice svetnikov, zametoval je slike, a vse samostane (njih do 500) je pozaperl. Kdor se ni ustrašil papeža priznati kot cerkvenega glavarja, bil je kot veleizdajec obešen in na četvero raztergan; a kdor je sprejel Lutrov nauk, bil je kot krivoverec sežgan. Tako se je Henrik odtergal od Rima. V svoji zemlji vladal je kot najstrahovitiši nasilnik; umoril je 20 škofov, 13 opatov,

500 menihov, 38 učiteljev, 12 vojvodov in knezov, 164 plemenitašev in stotine ostalih ljudi. Izmed šestero žen, ki si jih je kralj zaporedoma bil izbral, je dve dal pregnati, a dve obglaviti; tudi Tomaž Cromwell, ki je kralju pomagal pri peklenskih grozovitostih, moral je poslednjič svojo glavo položiti pod sekuro. To je na Angleškem bil prvi sad odpada od Cerkve. Henrik je odperl vrata krivoverju, ki se je po njegovi smerti (1547) brez prideržka razširjalo in vterjevalo.

Razven omenjenih krivoverstev je še cela kopa drugih manj važnih odpadstev. To so anabaptisti, menoniti, unitarci, kvakarji, metodisti, kongregacijani itd. itd. Vseh teh, večih in manjših, mora se ogibati kristjan, ako želi biti katolik. Kerščenec, ki bi stopil v družbo jedne ali druge sekte, ni več katoliški kristjan; to ne bi bil ni takrat, ako bi še sicer veroval vse, kar uči katoliška Cerkev, ker odstopil je s tem od prave Cerkve in od zveze z njo. Kajti tudi razkolništva ne smemo se krivi storiti. Kaj je to? „Razkolništvo“ (od besede: razklati) je drugo od sekte. V sekti trosijo se krivi in katoliški Cerkvi nasprotni nauki. Tega pri razkolništvu po pomenu ni, akoravno so razkolniki veči del več ali manj tudi heretiki ali krivoverci. Pri razkolnikih v pravem pomenu je le ločitev ali razpor (razklanje) od vidnega glavarja sv. Cerkve. „Razkol“ se v gerškem jeziku imenuje „schisma“ (reci: shizma, ker Gerki ne izgovarjajo šizma, po nemški šegi); sledbenikom pravimo: shizmatiki. Sami sebe imenujejo „orthodoksni“ = pravoslavni (pravoverni, doksa = vera) kristjani; toda mi katoličani jih tako imenovati ne moremo in ne smemo, kajti „pravoslavni“ ali pravoverni smo le mi katoličani. Zovejo se tudi razkolniki, staroverci*), vlahi, gerški kristjani. — Malovredni carigraški cesar Mihael III, s pridevkom „pijanec“, zavergel je pobožnega patrijarha Ignacija ter na njegovo mesto posadil svojega sicer učenega, a tudi zelo častilakomnega pisarja Fotija (857), kateri je v sedmero dnevih iz posvetnjaka postal patrijarh (nadškof). Prevzetni Fotij je rimskemu papežu pokazal herbet, za seboj potegnul veliko zaslepljenih ljudi. Zoper papeža podšuntano ljudstvo ostalo je ločeno do dneva današnjega in zabredlo je zraven razkolstva v marsiktero zmoto. Nekoliko se jih je zopet zjedini-

*) Staroverci se imenujejo, ker se derž nekterih starih obredov (tako n. pr. imajo čezmerno dolgo mašo), ne pa kakor bi njih vera bila starejši, kakor katoliška. V resnici jim to ime tako malo gré, kakor n. pr. novim odpadnikom ime „starkatoličanov“.

v veri; papeži so jim dovolili, da smejo pri službi božji obdržati stare gerške šege. Od tod gerke ločimo na dvoje: na zjedinjene (katolike) in ločene (razkolnike). Oboji živijo po Gerškem, Turškem, Ruskem in Avstrijskem (posebno na Ogerskem, v Galiciji in v Erdelju). — „Kdor se od Cerkve loči (piše sv. Ciprijan de unit. Eccl.) ter se prišteje ptuji družbi, ta se ne vdeležuje milosti, ki jih Bog deli po Cerkvi; kdor to zapusti, ne bode se ne na drugem svetu vdeleževal obljube Kristusove; tak človek je ptujec, posvetnjak, sovražnik“, toraj ni katoliški kristjan.

Dan danes slišimo in beremo mnogo zmót o Bogu in njegovih lastnostih, o Kristusu in njegovem delu odrešenja, o Cerkvi in njenih naredbah, o papežu in duhovnikih, o bitju in namenu človekovem, o čistilišču, o nebesih in peklu, o pravu in pravici, o mojem in tvojem, ter o veliko drugih predmetih. Po knjigah in časnikih se piše in pisari, maže in laže, da se Bogu usmili! Nevednost, hudobija, napuh spravi človeka v zmoto, da bere, piše in razširja človeške nauke, ki so večni resnici popolnoma nasproti. Varovati in ogibati se moramo vseh takih kakor tudi ostalih popačenih in krivih nauk, ki jih trosijo ljudje, ki sicer ne spadajo med krivoverce ali razkolnike. Ako bi katolik sprejel dotične nazore, prenehal bi biti katoliški kristjan. Apostol sv. Pavel nas (Hebr. 13, 9) opominja: „Nikar se ne dajte zapeljivati z raznimi ptujimi nauki“. Sv. Janez pa piše: „Na svet prišlo je veliko zapeljivcev, ki ne priznavajo Jezusa Kristusa; — tak človek je goljuf in antikrist. Skerbimo, da ne zgubimo, kar smo pridobili, marveč da plačilo sprejememo popolnoma! Kdor odstopi ter ne ostane v nauku Kristusovem, tisti nima Boga; kdor pa ostane v nauku Kristusovem, on ima Očeta in Sina. Ako kdo pride k vam, pa ne prinese teh nauk, ne sprejemajte ga v hišo in ne pogovarjajte se z njim“, da se ne vdeležite „njegovega hudobnega početja“. (II. Jan. 7. ss.)

Da kristjan zasluži ime „katolik“, „katoličan“, je še potrebno, da se tudi po svojem življenji spoznava kot ud katoliške Cerkve, to je, da se očitno kaže katoliškega kristjana. — Kristus je vstanovil Cerkvo, da bi vse vernike zjedini v vidno družbo. On ni nameral, da bi posameznik, če tudi vse prav veruje, svojo vero imel samo za sebe; nasproti, on je zapovedal, naj se verniki oklenejo apostolov, naj poslušajo njihovo razlaganje božjega nauka, naj iz rok apostolov sprejemajo svete zakramente, naj so podložni in pckorni naredbam svojih učiteljev, t. j., naj se verniki z zunajim načinom razodevajo kot učenci Kristusovi. Le tiste, ki tako ravna, hoče Zveličar priznati kot svoje, t. j. kot (katoliške) kristjane. Pri sv. Mat. (10, 32) govori Jezus: „Kdor bo mene spoznaval pred ljudmi, spoznal bom tudi jaz njega pred Očetom svojim, ki je v nebesih; kdor koli pa zataji mene pred ljudmi, zatajil bom tudi jaz njega pred Očetom svojim, ki je na nebesih.“

Taki človek, ki je kerščen ter veruje v Jezusa kot Sina Božjega in Rešitelja človeškemu rodu, je „kristjan“. Kedar kerščenik veruje tako, kakor uči sv. katoliška Cerkva, t. j., ako se ne derži nauka krivovercev in razkolnikov, pa če si tudi sam ne dela lastnih nazorov ali mišljenja, marveč se o potrebnih priložnostih kaže kot ud katoliške Cerkve, takrat se kerščenec po pravici imenuje katolik, katoličan ali katoliški kristjan. Ko so napovedani lažipreroki začeli nauk Jezusov pачiti in po svoje kvečiti, pa so se vendar „kristjani“ imenovali, so pravoverniki vzeli iz „apostolske vere“ besedo „katoliški“. V tej moliti so govorili: „Verujem ... v sveto katoliško Cerkvo...“ Ta Cerkva jih je učila ravno to, kar je Bog razodeval po Kristusu. Da toraj naznanijo, da verujejo vse to, kar jih Zveličar uči po svoji Cerkvi, t. j. nič več, nič manj, nič drugač: za-

voljo tega so se verniki začeli imenovati „katoliški“ kristjani. Beseda „katoliški“ je gerška; naši (po naše) pomenja „splošni“ ali „vesoljni“. Prav priležno je, kar škof sv. Pacijan (ep. ad Simpron. Novat.) piše: „Kristjan, to je ime; katoličan, to je priimek“. Za nas je pa sveta dolžnost, da bodemo tega lepega naslova vredni; a to smo le takrat, če na tanko spolnujemo nauk, ki nam ga Bog sam razlaga po sv. katoliški Cerkvi.

M. K.

Silno potrebna beseda o lepi izreji mladine.

III.

Verska izreja je za vse potrebna. Mora pa biti dobra, podstavna verska izreja, taka izreja, da ima zares moč do človeškega življenja, da se otrok in pozneje odrasleec verskih nauk derži, ko bi imel tudi zato terpeti, zaničevan biti, ko bi tudi nasprotne slabe izglede vidil, ko bi se mu tudi s smertjo žugalo. Izgledov imamo, da se mali otroci celó od lastnih staršev niso dali premotiti, da bi bili bližnjemu kaj vzeli, sploh drugemu kako krivico storili, ali sploh v greh privolili. Ta nauk je toliko lažji, ker učenika podpira tudi lastna vest in nravni občutek otrok. Kaj vse lepega se bere v življenji svetnikov in svetnic o dobro podučeni otrocih.

Opomniti se mora, kako dobro je za otroke ubožnih, ako so dobro podučeni v veri in vestno izrejeni. Taki otroci so velikrat zapušeni, brez varstva, brez nadzorstva: o kako potrebuje to torej, da se zgodaj naučijo verskih zapoved in prepoved, dolžnost, pravil in ravnil, da se lože hudega varujejo. Ozrimo se sploh na ubožnega človeka: kako britko mu je, kadar vidi druge v bogastvu in lahkoživnosti, ako ni sam dobro podučen, kako malo duhovne cene ima časnó posestvo in vživanje! Nevedni ljudje večkrat grozno grešijo pri težkem delu, pri stradanji in pomanjkanji, pri mnogih skerbéh in britkostih in posebno tudi v boleznih, ter velikrat tožijo, godernajo zoper Boga in njegovo sveto previdnost, ker niso dosti podučeni in živo vterjeni v prepričanji, da vse posvetno nima pred Bogom čisto nobene cene, da je navadno še le velik zadržek k zveličanju in da je bogatinu in lahkoživcu silno težko zveličati se.

Enako potrebna je dobra verska izreja otrokom bogatih staršev, ker taki otroci, ker nimajo čisto nobene skerbí, ki niso nikoli lačni in žejni, nikoli v kakem pomanjkanji, se brez čudeža ne morejo zveličati, ako niso posebno dobro in versko podučeni in izrejeni. In koliko samomorov, tatvin, ropov se zgodi ravno od tacihi slabo podučeni, ako se jim dogodi, da neutegoma zabredejo v revšino, lakoto in sploh pomanjkanje, ker niso dosti podučeni, da bi z voljo prenašali. Vsak dobro izrejeni verski in vestni človek pa bi raji lakote umerl ali sploh vse hudo terpel, kakor pa da bi sam nad sebe ali pa nad družega segel, ker vé, da vse je iz previdnosti in dopušenja Božjega ter se poslednjič vse le v dobro izide njemu, kdor Boga ljubi in se podverže njegovim svetim sklepom.

Hudo pa resnično je očitjanje, da nenravnost gopoduje pri mnogih v viših stanovih in z njih se vgnjezduje v nižje verste, in ta spačenost izvira iz brezvértstva. Ravno iz viših stanov mnogim očitajo delavci, da so brezbožnihi kakor pa oni sami. Od zgorej se je pričel zanemarjati post, nedeljsko posvečevanje; od zgorej se je pričelo nespoštovanje do Cerkve in sploh do sv. vere; od zgorej so se dajali mnogi neuravni izgledi. Mnogi prevzetnehi in bahači so jeli prav brezumno govoriti, da vera je le za priproste ljudi, le za kmeta. Toda gorjé

njim, ako bi kmet take pošastne laži verjél! Kje bi bila še varnost življenja in premoženja, kje varnost čednosti in poštenja? ... Od zgoraj se je trosila tolika brezvérnost in brezbožnost, da v očitnih pismih, govorihtd. ni bila več šega Boga imenovati. Od zgoraj, z viših stanov se še zmeraj prav obilno prezira Božja služba ob nedeljah, prezira se dolžno prejemanje ss. zakramentov itd.; toda gorjé ravno višim stanovom, ako pride do tega, da bi tudi nižji te velike dolžnosti začeli tako prezirati! Ktera postava je še zmožna človeške strasti krotiti, ako jih vera več ne kroti? Z viših stanov se je trosila zmota, da je država vsemogočna, da le ona sama mora v rokah imeti vso izrejo mladine brez ozira na starše in na Cerkev, ki je vendar od Boga dobila nalogo narode učiti in odgojevati.

Po pravici pravi Sickinger, *) da pač nihče ne bo več terdil, da se pri izreji otrok zamore vera s čim drugim nadomestiti. Vera se ne dá domestiti ne z učnostjo, ne z razvojem čutila za spodobnost in resnico, ne z radostjo nad naravo, ne s petjem in glasbo, in z ničimur, kar koli novošegni pedagogi namesto vere hočejo staviti, in še najmaoj z brezobzirnim branjem tolikrat brezvérnih in neravnih klasikarjev; kar se je nedavno boje celó od pedagoškega ženstva (?) zagovarjalo, kar pa ravno kaže, kam se zabrede brez djanske vere. Vidi se tudi pri mladini — čem v višjih razredih dostikrat toliko več srovosti, in ni čudo, ker stesnuje se in opuša djanska izreja, verske vaje, in ker nekteri brezverski učeniki pačijo, kar dobri dobrega sejejo. Nameri se celó, da se kteri s svojim liberalizmom baha. Je li to pošteno? Je mar to po volji staršev, ki s svojimi žulji redijo ne le svojih sinov, ampak tudi odgojitelje? Ali ni n. pr. grozna pregreha zoper starše, ki so sina z velikimi stroški pripravili do viših šol, kar neprevidoma pa zagazi v nesrečo, ki se ne po telesu in ne po duhu ne dá več popraviti, in to ne mara zato, ker so se mu podirale versko npravne načela, ker ni bil vterjen v nrvnih verskih naukih. Očitni listi in sporočila od mnogih strani naznanjajo morije, samomore, ropne napade in razne velike hudobije celó od golobradne in mlečnobradne mladine, in vedno bolj pogosto celó od 10—13letnih pobov. Kje je pomoč?

Le samo v veri, ki jo je učil Jezus Kristus, kakor jo v katoliški Cerkvi nezmotljivo učeništvo ljudi učí, je otenje za človeško družbinstvo, pravi že omenjeni Sickinger. Naravnost toraj rečemo, piše dalje, da z versko izrejo umevamo le samo katoliško izrejo. Le samo nji pripisujemo toliko tehtnost. . . Le samo beseda Božja, le pravo, nepopačeno razodenje božje je studenec, ki dáje življenje, in teče tje k večnemu življenju. Do tega razodenja imajo otroci tako spoštovanje, da se dajo nagniti ter so pokorni njegovim poveljem in se ravnajo po njegovih postavah. **)

Srednje-afrikanške síbe.

Afrikanski škof in misijonar Daniel Komboni je poslednji čas v Veroni dal na svetlo kratko poročilo silne dragine in mertvije, ki je lani in predlanskim gospodovala v srednji Afriki. Darovano je sporočilo kardinalu in škofu Kanossu v Veroni. Nekolik posnetek bo Slovencem razodel, da ne le ranjki provikar dr. Knoblehar in drugi slovenski misijonarji so nezmérno

*) Die Kunst brave Kinder zu erziehen. Dülmen, A. Laumann'sche Verlagshandlung.

**) Primeri s tem konec spisa iz Amerike v današnjem listu. Vr.

terpeli v srednji Afriki, temuč da se tudi sedanjim misijonarjem ne godí dosti bolje, če tudi so Italijani ter bolj vajeni vročega podnebja. Ravno iz britkih križev pa, ki misijon obiskujejo, velikodušni in močnovérni škof sklepa in izpeljuje, da ta misijon je v resnici delo Božje, kajti: dela Božje morajo izvirati ob znožji Kalvarije. Križ, nasprotovanja, zavire, silne terpljenja so navadno snamnje svetosti kacega dela; zato je z britkostmi in ternjem nastlana pot, po kteri se razpletajo dela Božje, in dospévajo do popolnosti in zmage. To je ljubeznjivo in modro gospodarstvo božje previdnosti, ktero popolnoma poterjuje cerkvena zgodovina in dogodbe vsih apostoljskih misijonov na zemlji. . .

Eden naj težjih in trudniših, pa tudi naj bolj vzvišenih in tehtnih misijonov na vesoljni zemlji pa je brez dvoma srednje afrikanski misijon, ki obsega več prostora kakor vsa Evropa, in ki po Washingtonovi štetvi ima čez sto milijonov nevérníkov, kterim še ni posvetila svitla in poživljajoča zvezda sv. vere, in ki so od sv. Stola zdaj izročeni misijonskemu vstavu v Veroni (to je, prvemu škofu srednje Afrike, milg. Danielu Komboni u).

Med divjimi viharji, ki so ta misijon obiskovali od začetka, je tudi pošastna dragina in kužljivost ravno minulega časa, in česar sledi in žalostni nasledki se še vedno čutijo. Pomanjkanje ali redkost letnega deževanja l. 1877 je bil glavni vzrok grozne dragine in suše, ki ste opustošile velik del nezmérnega apostoljskega vikarijata. In naj huje zadete dežele so bile: Spodnja Nubija, gorenja Nubija od Dongole do Rudečega morja, dežele ob Višnjevi in Beli reki, in ob Nilu med Egiptom in Sobatom, kraljestvo Kordofan, okrajine Darfur-ske, rodovi Džebel-Nuba, Šeluk, in vse dežele od Baharel-Ghazal (vode divje koze) do Njam-Njam, in ob jezeru Alberto-Njamza.

Kar se je sejalo in sadilo po teh sicer naj rodovitniših deželah, je komaj pognalo in že se je usušilo; zeliša, cvetje, travniki — vse je bilo posmojeno in požgano od solnčnih žarkov. Tako so ti ubogi prebivavci terpeli pomanjkanje vsega navadnega živeža, in skoro vse živine in živali so za lakoto poginile. Sradež, ki so ga terpeli ljudje ob rekah, je bil strahovit, še grozovitše pa pomanjkanje Arabov po pušavi. Poginil jim je bil velik del velblodov za lakoto, in naše karavane, ki morajo prehoditi te samote, so nas stale silovito denara, ker cena kamel, ki so preživele, je poskočila na štirikrat večí, in ker so bile shujšale in oslabele, so nosile le tretjino ali četertino navadnega bremena. Ravno tako je primanjkovalo kamelarjev; in vendar je bilo tolikanj potrebno nam pomoči donašati, kar pa je bilo s silnimi pritežnostmi sklenjeno, ali pa tudi čisto nemogoče.

Pri teh okolišinah je pošla vsa hrana, kar zahtevajo naj perve potrebe, ali pa je cena poskočila do neverjetne visokosti, za desetkrat, dvanajstkrat, petnajstkrat, tudi dvajsetkrat več kot je navadna cena. Pšenico n. pr. je sam avstrijsko-ogerski konzul g. vitez Hansal plačeval po 72 tolarjev za ardeb (vreča kach 100 kilogramov), ko se je poprej plačevala le po 5 tolarjev. Pozneje je pšenica zmanjkalo tudi v Hartumu in ni je bilo dobiti po nikakoršni ceni; v Kordofanu (višej v zamurski deželi) bi jo bili plačevali tudi po 500 frankov za ardeb, pa ni je bilo čisto nič. Dura (koruza), poglaviten živež egiptovskih posestnikov v Sudanu (s petkrat obširnišem zemljišem kot je vsa Italija), ki je tudi navadni živež naših sirotkov in gojencev po vstavih v Nubiji, to duro so po tergih v Hartumu plačevali do 108 frankov za ardeb; sicer se je plačevala samo po 4 ali 5 frankov; c. kr. konzul me je zagotovil, da

je plačeval celó do treh tolarjev za „rub“, t. j. primeroma 336 frankov za ardeb. „Dokon“, nekako prozo, živež za gojenca, sirote in sužnje, je od 3 tol., navadne cene, poskočil do 36 tol., v Darfuru celó do 140 tol. ardeb, tedaj 46krat dražji memo navadne cene. Tako je tudi merševo, zoperno meso od ginečih, okostju podobnih žival bilo 10—12krat dražji memo navadne cene. Enako in huje je bilo v Džebel Nuba, kjer je bilo še tudi posebno pomanjkanje soli in treba je bilo delj časa tako zanikarne jedi še brez soli uživati.

Tako velik del afrikankega naroda ni imel čisto nič živeža, in prepričal sem se, da je bilo prav veliko krajev, po katerih so bile cele vasi desetinjene od lakote in so ljudje uživali zeli, korenine, tudi odpadke velblodov in drugih žival.

V tacih okoliščinah je bilo treba preživiti razun vstavov v Veroni in Kairi še toliko naprav, ki so vstavovljene po vikarijatu — z domačim deželskim osebostvom, redovnicami, misijonarji, brati pomočniki evropskimi. Prednica sester sv. Jožefa v Kordofanu je poterta od hude merzlice zdihovala po drobincu pšeničnega kruha, ki bi ga vživela pomočenega v vodi; iskali so ga po vsem mestu El-Obeidu, pa ga niso dobili. Poslednjič ga nekoliko prinese blagodušen izraelsk trgovec, in sestra ga je; opešala pa je v hudi nadlogi.

Č. g. Anton Skvaranti je za drag denar kupil v Hartumu 20 ardebov pšenice za vstave v Kordofanu, dá jo mleti in iše kamél za Kordofan. Vse sem obhodil, prosil pri prvih trgovcih in pri samem velikem poglavarji za Sudac, da bi dobil kamél. Pa ni bilo moč: zdaj ni bilo kamel, zdaj ne kamelarjev, ker skor vse so bile poginile, ali so bile bolne, opešane od lakote. Tri mesce je móгла moka čakati v Hartumu, misijonarsko osebstvo pa se je móгло s sirkom ohraniti.

(Dalje sledi.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. *K sreberni sv. maši* se je bilo 28. pret. m. v Šent-Jakobu pri Savi sošlo duhovnov — nekdanjih součencev — deset, kateri so l. 1855 doveršili bili bogoslovne šole (po „Laib. Ztg.“: absolvierten das Priesterseminar). Prihajali so nekteri v torek na večer, nekteri v sredo zjutraj, in pozdravljali so jih s slovesnim streljanjem in priterkavanjem. Okrog cerkve in v njej so bili postavljeni slavoloki z vencí in primérnimi napisi. Nektore še dokaj terdne, druge ostarele in osivele jubilate so s svojima cerkvenima zastavama šolski dečki in venčane deklice vpeljali v cerkev, kjer se je vsa služba božja veršila v lepem redu, in jo je povzdigovalo mično petje in dobro orgljanje. Vzlasti ginljivo je bilo, ko so krog mertvaškega odra vsi zbrani peli in molili za ranjke součence, in ko je pridigar obračaje se sedaj k svojim duhovnim bratom, sedaj k vérnemu ljudstvu, kterega se je ob delavniku bilo obilno zbralo, priporočal, kje naj človek v svojih telesnih in dušnih potrebah išče sveta, zdravila, pomoči — ne v posvetnih vedah in umetnijah, ne v časnem premoženji in bogastvu, ktero vse človeka na zadnje zapusti, temuč pri usmiljenem Samarijanu, pri svojem božjem Zveličarju, pri namestniku njegovem, katoliškem mašniku, v živi zvezi z gostinčarjem, najvišim poglavarjem cerkvenim. Tu naj išče si pravega življenja tudi duhoven v pobožni molitvi, v daritvi sv. maše, v vednem prejemanju svetih zakramentov, odpustkov, blagoslovil, v zvestem spolnovanju svojih stanovnih dolžnost, da mu z verno čedo, kedar pride Gospod nazaj povračevat vsakteremu po njegovih delih, drugi prihod njegov ne bode v sramoto

in pogubo, marveč v čast in zveličanje. — O taki svečanosti želi si pač vsak spominka; ali — ker je dotični posel zeló težaven, dogovorili so se součenci, da fotografije prinese vsakteri seboj in si jih tedaj le zamenjajo. — Pri obedu so bili milo-vesele volje, kakor pred 25 leti o razhodu pod Rožnikom. Najprej je vsakteri eno povedal po nagibu svojega serca. Kedar se to zverši, postavi se stoloravnatelj, in godilo se je potem vse prav do zadnjega po nekakem prijetnem redu. Zdravica za zdravico — papežu, škofu, cesarju, součencem nepričujočim, nekdanjim součencem, naj so že v katerem koli stanu, učenikom in profesorjem, dobrotnikom, verlim faranom sv. Jakoba, vsem, kateri so čestitali jubilentom ali se v duhu z njimi vjemajo itd. — je krajšala čas, da le prehitro se nagnil je dan in treba bilo se ločiti. Ločili so se z oblubo, da se hočejo o prvi važni ali vgodni priliki zopet sniti. Drugi dan je povabil gospode sosede dobri župnik sv. Jakoba nekaj na bob nekaj na slavnost svojo 25letno, in k tej veselici sta došla še dva srebernjaka, in slišal se je glas, da se tako priserčne in lepe slovesnosti niso nadejali, in da bode v spominu ostala jubilentom in faranom sv. Jakoba ob Savi. Bog daj! (Popravek. V zadnjem poročilu naj se namesto Picigi bere Picigas, in petitam tuam beri tuo telegr.)

Iz Čerenuč, 3. vel. serp. (*Cerkveno zidanje. Pogoriše. Prošnja.*) Znano je že, da se tukaj zida nova farna cerkev, h kateri smo prvi kamen postavili 3. junija in potem začeli zidati, kar smo naznanili s streljanjem in priterkavanjem. Delo je šlo dobro izpod rók; do 20. junija smo imeli dokončano vso podlago, 2 metra globoko in še 1½ meter nad zemljo ves zid okrog. 20. junija pa smo obhajali slovesno blagoslovljevanje vogelnega kamna po milostnem proštu ljubljanskem g. Jož. Zupanu, ki so bili obdajani z lepo družbo družih duhovnov. V vedni spomin staršem in otrokom, ki so bili deležni, smo pri tej prilčnosti cerkveno praznovali tudi prvo sv. obhajilo 15 otrok. Delo se še vedno dobro pospešuje, da marsikteri pravi: Blagoslov božji je tukaj! Kajti 24. julija smo bili že pri „prezbiteriju“ dva vogla dozidali, in tako so veliko veselje imeli vsi farani.

Ali za veseljem pride žalost. 28. julija ravno opoldan se zaslíši žalostno vpitje: „gorí, gorí!“ Res je ogenj pokončal 9 gospodarjem pohištva, razen dvema, in vse druge kmetiške poslopja, ki so bile vse s slamo krite. Zgorela, ali bolj prav rečeno, zadušila se je od vročine v hramu 84 lét stara samica, ker ni mogla oditi. Pokončal je ogenj tudi 3 prešiče, 1 telico in 1 junčka. Škoda je velika, dasiravno so vsi zavarovani, pa malo, ter bodo znesek, ki ga dobijo, še komaj za mojstra in les imeli, ker samo dva imata lesa še svojega za potrebo. Na vse to je prišlo zdaj pa še strahovito vreme, ki jim je še ostalo zidovje in oboke (velbe) večí del razrušilo.

Cerkev, ki se zida, je tudi v veliki zadregi, ker teh nesrečnih pogorelcev ne moremo tirjati ne za vožnjo, ne da bi peš na delo pomagali. Tudi denar, ki ga imajo dati, se ne bo lahko dobil. Drugi farmani pa, ravno tako v zadregi, ne vedó, ali bi sosedom ali k cerkvi pomagali. Prosim tedaj, ako je mogoče kako usmiljeno serce najti, da nam tukaj pomaga za pogorelce ali za cerkev, ali za oboje, da blagovoljno sprejmete, ali če hoče kdo sam naravnost poslati na cerkveno predstojništvo; za vse hočemo biti prav hvaležni, karkoli dobimo.

Lor. Mazek, župnik,
v imenu vsih farmanov.

Iz Bosne. (*Trapistovski „Ostanite z Bogom“!*) Enajst lét je bilo 21. mal. serpana, odkar je bil ustanovljen samostan „Marija-Zvezda“, in 22. ravno tega mesca letos je mogel ta samostan pričeti novo ustanovljenje.

Ne dá se popisati, s kakimi pritežnostmi, prega-

njanji in vsakterimi pomanjkanji je bilo zedinjevano ustanavljanje „Marija-Zvezde“ pri Banjaluki v Bosni; v resnici, treba je bilo hrabrega, serčnega in skušenega moža, kakoršen je čast. prijor P. Franc, za premagovanje tolikih pritežnost!

Dva in dvajseti dan mal. serpana tedaj je bil za vselej pomenljiv, ko je častiti prijor zapustil Marija-Zvevdo ter se napotil v Afriko, da bode tudi tam doli razširil vero in oliko. Bil je to dan žalovanja in veselja.

Dan žalovanja, ker ti priserčni med seboj se ljubijo bratje so se poslednjikrat objeli kakor v slovo za vselej! Dan veselja pa je bil, ker so ti junaški redovniki vidili, da z blagoslovom in milostjo Božjo se je njih početje v kratkem času tako obilno pospešilo, da so zmožni novo trumo 30 mož poslati čez daljno morje, da bi tudi med južnimi Brežani pomagali sv. evangelij razširjati.

Ta dan na vse zgodaj se je obhajala daritev sv. maše, pri kateri so vsi odhodniki prejeli angeljski Kruh, kakor nebeško Popotnico. Po zahvali so se zbrali vsi pričujoči v sredi kora, tam so poslednjikrat pozdravili svoje ljubljene očete in brate, potem so se jim opravile navadne molitve za popotnike, poslednjič je P. prijor svoji ljubi občini podelil zadnji blagoslov, ktereга so vsi sprejeli globoko ginjeni.

Kantor nove občine je zapel „In viam pacis“ (Pojdimo v miru) in „Benedictus“, in podali so se v procesiji k samostanskim vratam, kjer so dokončali molitve „pro peregrinantibus“ (za popotnike). Potem so v največi tihoti šli do Verbaške reke, pred njimi P. prijor s svetinjskim križem.

Tukaj je nastal prizor, kakoršen mora vsako serce pretresti!

Častiti Pater prijor s svojimi spremljavci se je vstopil v eno rido, — njemu nasproti v drugi ridi je stal čast. Pater Bonaventura z občino, ki doma ostane. — Vsi stojé kakor okamneli, derhteči in boječi se trenutka, ko bo slovó!

Na povelje čast. P. prijora zdaj P. Bonaventura in vsi ostajoči patri in bratje odhajočemu P. prijoru in njegovim spremljavcem dajo poljub mirú.

Akoravno se prelite solze niso mogle viditi, ker je bilo po noči, so bile vendar zadosti čutne bijoče serca in tihi zdihljeji poslovljajočih. — Tudi Bošnjaki in samostanski delavci so hotli biti priče tega slovesa. Še celó ubogi sirotki so prosili, da naj smejo biti pri tem poslovljevanji, ter svojemu ljubemu Očetu poslednjo hvaležnost skažejo.

Poslednjič ladija sprejme popotnike, ter jih pelje na uno stran reke; ostala občina s svojim višim, čast. P. Bonaventuram, pa se tiho in s potertim srcem verne proti samostanu.

Ti popotniki so v Marija-Zvezdi zapustili veliko praznoto; upamo pa, da se bodo praznine kmali zopet napolnile.

Občini v Marija-Zvezdi je prihranjena težka naloga, ki jo mora rešiti. In ta je, ker nekaj zarad nove ustanove, nekaj pa zarad potrebnega prikupa nekterih znatnih zemljiš, da se vzderži, je le-tá zašla v velike dolgove, in sicer take, ki morajo vsi biti plačani najprej, ko moč; smo pa brez nade pomočkov, da bi mogli upnike plačati. K temu so še druge, prav stiskajoče potrebe, namreč:

1. Vedno rasteče število sirotiških dečkov, kateri se s tolikim vspelhom olikujejo, zahteva razširjenje šole, spalnice itd. itd.

2. Pritiskanje nemških naselcev in že znatno število sirotiških dečkov naklada predniku neogibno potrebo, da zida novo cerkev, ker sedanja klosterska cer-

kev je že za samostansko občino premajhna. Zidati se ima cerkev na čast sv. Jožefu, da bi posebnega varstva tega velikega svetnika sprosili za samostan in za vso okolico.

Smela bi se omeniti še potreba, razširiti samostan, toda iz ravno povedanih vzrokov je dosti očitno, da samostan je v preveliki zadregi, in potrebni bi bili prav posebni pomočki.

Zato predništvo te občine vsim svojim dobrotnikom in prijatlom naznanuje naj priserčniši zahvalo in tisučkrat: „Bog poverni vse dobrote!“ Ob enem pa naj smé preponižno in živo prositi, da naj bi se še vedno dalje spominjali našega samostana pri „Marija-Zvezdi“ in mu v njegovi sili blagovoljno pomagali; sej dela se za Božjo čast in za duš zveličanje!...

P. Bonaventura, podprijor s. r.

Iz Amerike. (G. Tomazinov novi misijon. Indijanske bukve. G. Tomazin pred ameriškanskim prezidentom. 4 pridigarji imajo 3 poslušavce.) Čast. gospod Ignacij Tomazin piše 20. mal. travna t. l. od Rudečega jezera v Minesoti svoji materi v Ljubljano pisemce, v katerem je nekaj znamenitih reči. Ker je pismo tudi v zgodovinskem pomenu zanimivo, upamo, da nam gosp. misijonar ne bo zameril, ako nekoliko iz tega pisanja v „Danici“ povemo.

Na prvo naznanja, da svoji materi drugač pomagati ne more, razun ko bi popustil svoje indijanske misijone in prevzel kako faro med belimi; potem pa bi bilo veliko njegovega dela med temi Indijani zastoj, ako bi jih popustil, predno zamore kak drugi misijonar prevzeti misijone. (Kdor bi po tem takem mater podpiral, bi misijonu samemu dobro storil. Ne moremo si kaj, da smo to opombo pristavili iz čisto lastnega nagiba, ker reč se nam važna zdi. Vredništvo „Zg. Dan.“)

Dalje piše gosp. misijonar:

Živim in oskerbujem misijone le o mali podpori, ki mi jo zamorejo škof dati. Včasih tudi malo pomoči dobim iz Dunaja; ali ne veliko. Da sem zamogel dati tiskati bukve indijanske in popotvati v Vašington s poglavarjem (To so nam čisto nove reči. Vr.), sem moral ves denar po poti sprositi. Moj škof so mi dali 7 dolarjev, škof v št. Pavlu 10 dol., v La-Crosse 5, v Čikagi 5, v Fort Wayne-u 12, benediktinski opat Bonifacij Wimmer 25 itd. Po taki poti mi je bilo moč naj potrebniši indijanske bukve dati tiskati in v Vašington popotvati ter se tam pogovoriti zavolj indijanskih opravil s predsednikom (prezidentom ameriškanskih zedinjenih držav), ki je tukaj naj vikši, kakor je cesar pri vas naj vikši vladar.

Ta prezident ali predsednik tukajšne dežele je mene in poglavarja prav prijazno sprejel, in delj časa smo se vkup prav po domače pogovarjali od indijanskih zadév. Predno sva se ločila, je meni in poglavarju vsakemu v spomin podaril eno svojih velikih prav lepih fotografij, in na vsako je zapisal svoje ime. Na sliki, ki jo je dal poglavarju, je le on sam fotografiran; na tisti, ki jo je meni dal, sta oba — on in njegova žena. Na fotografiji je ta predsednik zapisal: „To Rev. Ignatius Tomasin with my compliments. R. B. Hays, 8. Oct. 1878.“ (To je: „Čast. gospodu Ignaciju Tomazinu s mojimi prijaznimi pokloni. R. B. Hays, 8. vinot. 1878.“)

Zdaj so mi škof malo pomagali, da sem tukaj napravil cerkev in sebi stanovanje. Na Božič smo imeli pervikrat slovesno službo Božjo v naši novi cerkvi. Indijani so bili zeló zeló veseli, da imajo tudi tukaj svojo cerkev. Z veseljem prihajajo Indijani, katoliški in ajdovski, v cerkev, posebno ob nedeljah in praznikih. Posebno poganski Indijani se zeló čudijo, ko pridejo v našo cerkev, ker večí del še nobene cerkve pred vidili

niso. Zvesto poslušajo pridigo in svete pesmi, in začudeni gledajo mašnika darovati daritev presv. maše. Katoliški pa ali pobožno pojejo indijanske pesmi med mašo, ali pa opravljajo molitve na roženkraccu. Eni znajo tudi že brati, in ti rabijo svoje molitvene bukve.

Tako je z Božjo pomočjo tukaj katoliški misijon ustanovljen s naj potrebnimi rečmi. Samo zvona še nimamo.

Krivoverski pridigarji so se pa že tudi tukaj ustanovili. *) Napravili so dve cerkvi, in pri vsaki imajo en lep zvon. Štirje pridigarji so tukaj s svojimi ženami, ki so vsi dobro plačevani.

Ali Indijani za nje nič ne marajo. Eno nedeljo so ti štirje pridigarji v dveh cerkvah 3 (tri) osebe imeli pri svojem pridiganju. To je bila cela njihova fara. Moja cerkev je pa vsako nedeljo napolnjena, in zmiraj se eni za drugimi pripravljajo za sv. kerat. Pred kratkim sem keratil odraslega naj starejšega sina imenitnega poglavarja, ki mu je ime „mali grom“. Keršen je bil s svojo ženo vred; njune 4 odraslene otroke sem bil že poprej keratil. — Toliko Vam pišem iz svoje divjine s priserčnim pozdravljenjem Vaš pokorni in hvaležni sin

Nace (Tomazin),
misijonar.

Napēna otročja ljubezen.

Nedavno je umerla nekje na Slovenskem 20letna deklica, ki je zavolj napēne ljubezni do svoje matere tri leta v ječi zdihovala, ter si tam tudi sušico nakopala. Dogodba bila je ta-le: Imela je sirota prav hudobno mater, ki je hudo sovražila staro prevžitkarico, katero je pri hiši imela. Nekega dne nameša starki nekoliko mišnice v zajutrek, potem se pa urno v mesto odpravi. Starki jed noče dišati, ter nič dobrega ne slutiti. Kmaloma se je našlo, da je bila jed ostrupljena. Hudobna mati, ko vidi, da ji je peklenški naklep spodletel, nagovori svojo mladoletno hčerko, naj ona to na-se vzame, češ, da njej se ne more nič hudega zgoditi, ker je še premlada. Hčerka res zločinstvo svoje matere na sebe vzame. — Sodnija stvar tako dolgo preiskuje, da materi dokaže, da je ona zločinstvo storila; ker pa ni bilo jasno, je li hčerka popolnoma nedolžna, so nji prisojene 3 leta, materi pa 10 lét ječe za kazen. — Lejte, strašne nasledke materine hudobije: hotla je s poti spraviti starko, v grob pa je s tem spravila svojega lastnega otroka. Deklica pa se je dala zapeljati k laži in — prilažala si je ječo ino smert!

Maliki okoli cerkve.

Ni davno, ko sem v podružnici ljubljanske okolice imel cerkveno opravilo o navadni obletnici cerkvenega posvečenja. Po opravlilu grem od cerkve ravno memo nekega štanta s sladkarijami, medeninom itd. Med drugim zagledam kupček zavutih slaščic in na vsaki je bil priterjen listek z napisom, katerih je eden bil bolj nesramen kakor drugi, ter vabljev v nevarne zveze in znanja, iz česar toliko hudega izvira.

Opomnil sem žensko, ki je to prodajala, da je noben vesten spovednik ne more odvezati, ako tacihi pohujšljivih napisov ne odpravi.

*) Iz naslednjega se utegnejo kaj učiti mlačni katoličani, ki zoper prepoved hodijo h krivoverski službi božji, ki otroke dajejo v krivoverske šole, in tisti, ki jih podpirajo s katoliškim denarom!

Odgovor je bil, kakor navadno pri ljudéh, kateri od greha živé: „Kdo bo pa potlej kupil?“ Vendar pa jo je spekel in rekla je, da bo pokrila tiste reči, ne pa listkov odpravila. Pa kaj pomaga greh pokrivati?! Greh se mora zatreti, popolnoma opustiti; samo pokrivati ga ne pomaga nič!

Premišljeval sem po tem to reč: kako velik greh je imel in koliko pohujšanje po vsi škofiji in še dalje je storil tisti nesrečni pisatelj, ki je te pohujšljivosti skoval, poslovenil, natisnil in zasejal med naš narod. Koliko zadostovanje bi moral tak nesrečen človek delati, ako bi hotel odpušenje grehov zadobiti. Kako se zadolže trume prodajalcev in enacih najemnikov, najemnic, ki po vsih sejnih take reči trosijo!

Za temi cerkveni možje in drugi, ki dopustijo take reči na svojem ali pa na cerkvenem svetu prodajati; — nespametna mladina, ki to kupuje in take dušemorivne reči za darila daje itd. itd.!

Kako obširna setev pohujšanja! Zares, gorjé človeku, po katerem pride pohujšanje!!

Premišljeval sem dalje, kako bi se ta kuga dala zatreti, odpraviti? Mislim, da po ti-le poti bi se dalo veliko doseči:

1. Kadar je kak gospod prošén, da bi šel k tej ali tej cerkvi duhovno opravilo imet, kjer medeničarji prodajajo, naj za terdno stavi pogojo, da le takó pride, ako ključarji in možje oskerbé, da ne bo nič spotikljivega na štantih in posebej spotikljivih napisov ne.

2. Ključarji ali tudi drugi možje, na katerih svetu imajo barantači svoje štante, naj vselej, ako prodajo privolijo, to dovoljenje dajo le s to terdno pogojo, da se ne bo prodajalo nič pohujšljivega, posebej nič tacega z znanimi zapeljivimi napisi.

3. Duhovni pastirji, ki imajo v svoji fari osebe, ktere take reči prodajajo, naj jih k sebi pokličejo in jim živo pojasnijo, kako hudo se pregrešijo, ker tako pohujšanje trosijo.

4. Noben tiskar naj kaj tacega več ne tiska, temuž skerbí naj pohujšanje popravljati, n. pr. s tem, da si dá pohujšljivim ravno nasprotnih, dobrih, spodbudnih, od grešnih znanj odvrtačajočih verstic sestaviti in naj jih razširja med narod. (Pri g. M. Gerberji, menim, se dobivajo dobri in spodbudljivi dotični napisi.)

Premisli naj vsak previdni človek, da v nečiste zaveze vabljive spake so smertni strup za naš narod, lahko vzrok pobojev, ponočevanja, vedno večega okuženja med mladino in torej nesreče našega naroda.

5. Posebne dolžnosti v tem imajo župani, skerbeti namreč, da se ne trosijo in ne prodajajo reči, ki so zoper čednost in spodobnost ter ljudém spotikljive. Gosp. A. Globočnikove bukve, „Nauk slovenskim županom“, imajo tudi oddelek pod napisom: „Skerb za blagonravje“, to je, za čedno, spodobno obnašanje. Rečeno je, da „na blagonravju po božjih in človeških zakonih (postavah) sloni vsa človeška sreča, in občne oblastinje dajo brambo za blagonravje in odvrtačajo vse, kar bi koga mamilo v zlonravje (nečedno, nespodobno obnašanje). Take reči tedaj mora župan odvrtačevati in če je treba višim oblastim naznanovati. Toraj ne le božja, ampak tudi svetna postava prepoveduje reči, ki so nasprotno blagi nravi, lepi in spodobni obnaši ljudstva.

Razgled po svetu.

Nemško. (Rešite mladino!) V vsih krogih se spozná, pravi eden nemških listov („Apostolat der Presse“), da pravna in vérna odgoja našega ljudstva je hudo poterta. Izmed vzrokov te ravno tako sramotivne kakor grozivne

prikazni so brez dvoma lažnjive načela, ktere je veči del nemških vlád v veljavo spravil oziroma na Cerkev in šolo.

Od vsih strani se v naj poslednjšem času priznava, kako hudo škodo je v verskem življenju napravila tako imenovana kulturna borba, t. j. preganjanje Cerkve po frajmvavrarskih in antikristovskih načelih.

Škoda na šolskem polju gotovo ni nič manjši, vendar se pri vsih žalostnih prikaznih na dotičnih krajih še noče priznavati tako splošno, kakor bi bilo treba. Dokler se pa bolezen noče priznati, se tudi zdravilo ne iše. Popolnoma napačno in nenravno je, da se pri šoli Cerkev in starši na stran odrivajo in se dela kakor bi šola bila zgoli državna naprava. Državniki sami so očetje, ki gotovo niso brez ljubezni do svojih sinov, in vendar v tem oziru imajo mreno na očesu. Treba se je potegniti za svobodo staršev, za svobodo Cerkve.

Nikjer se ni tako naglo jél kazati piškavi sad, kakor v novem postavodajstvu oziroma na šolstvo. Vsacega mora spreleteti groza, ko dan na dan bere v listih grozne pregrehe in hudobije, ki jih ne le mladina, temveč že otroci počenjajo po mnogih krajih.

To umni moži na Nemškem vedno buje čutijo, zato vstanavljajo družbo, kakor brambo keršanske mladine. Imenuje se: „Kanizijeva družba (Canisius-Verein) za brambo verske izreje pri mladini.“ Poterjena in z odpustki obdarovana je od sv. Očeta Leona XIII z določilom 11. mal. serp. 1879. Namen te družbe je: Moliti in klicati na pomoč blaženega Petra Kanizija, tega velikega aposteljna na Nemškem, ki je ob času silovite spačenosti in zmešnjave tako čudovito veliko storil (še zlasti tudi po Avstrijskem) za otenje mladine in za popoljšanje kuženega ljudstva sploh.

Drugi namen je: Skupno djaenje v brambo mladine zoper nekeršanske šole, se vé, da po postavni poti; sploh pojasnovanje, kako škodljivo je šolo keršanstvu odtegovati, pa da taka šolska vravnava nikakor ne more obstati, ki žali pravico staršev pri odgoji otrok in stesnuje svobodo keršanskega poduka itd. Družba bode nemškemu narodu pojasnovala grozno nesrečo, ktera mu žuga v prihodnje, ako bodo nekeršanski, brezverski učenci mladino pačili in spridovali. Družba zaupa v pomoč Kristusa Odrešenika, kteri varstvo mladine kakor sveto dolžnost oznanuje in vsim, ki to dolžnost spolnujejo, obeta nebeški blagoslov.

Podpisanih je pri vabilu k družbi (v Mogunciji mesca jul. 1880) veliko število naj boljših in naj znamenitših gospodov iz raznih stanov, grofov, baronov, duhovnov raznih stopinj itd.

Silna potreba skerbeti za mladino se povsod čuti; sleherni naj po zmožnosti in okolišinah stori in pripomore, kar se dá, da se otroci z mladino sploh lepo in keršansko odgojajo. Vsak k temu lahko kaj pomaga, zlasti, ker izgled ima veliko moč, posebno pa še molitev, s čimur vsak lahko vsak dan veliko stori, bodi si po mestih ali po deželi, v cerkvi, v šoli in po osebnih hišah, po stanovanjih in pod milim nebom.

Iz južno-afrikanskih misijonov. Kakor v srednji Afriki med zamurci katoliški misijon napreduje, tako se tudi iz južne Afrike slišijo vesele naznanila. Ondi namreč med drugimi algijski škof Lavigerie ima svoje misijone, in iz enega le-tih se to-le sliši: Mogočni cesar Mtesa v Ugandi na Jugo-afrikanskem je sklenil, da hoče poganstvo zapustiti in sprejeti tisto vero, ktera se bo naj bolje skazala in spričala za resnično in dobro. On hoče, naj se mohamedanski učenjaki, angleško-luterauski pridigarji pričo njega razgovarjajo in poganjajo s katoliškimi misijonarji, ktera vera da je prava in resnična. Ako premagajo katoliški misijonarji, hoče cesar slovesno

oklicati, da katoliška vera je edina, ki se smé njegovim podložnim oznanovati. Protestanški misijonarji bi potem mogli Ugando zapustiti. — Pač potrebno je toraj goreče moliti bratovsko molitev ranjcega Ign. Knoblarja: Očenaš in češena-Marijo s pristavkom: „O Marija, nebeška Kraljica, prosí za uboge zamurce, da bodo z nami vred deležni obljub Kristusovih!“

Cvet in sad svete molitve.

Zahvale.

Št. 1. Moj mož je bil ves zdvijan, je preklinjal mene, otroke, celó božjo službo; v tej veliki stiski sem iskala pomoči pri Naši ljubi Gospej presv. Jezusovega Serca, ker sem vse v bratovšino zapisala. Svetinico, ko sem jo dobila, sem s trepetom možu ponudila; v začudenje jo vzame, sam na trak naveže in na vrat priveže; od tiste ure je ves drugač. Čast in zahvala neštevilnokrat Naši ljubi Gospej presv. Jezusovega Serca!

Na Gorenjskem, 31. mal. serp. 1880.

Št. 2. Priserčna zahvala N. lj. G. presv. Serca in sv. Jožefu in vsim ljubim svetim in angelom za prejeto dolgo zaželeno milost! Tudi Vam bodi priserčna zahvala, čast. udje, kterikoli ste mi z molitvijo in kakorkoli k temu pripomogli. A.

Prošnjje.

V molitev goreče priporočeni: Bolan duhoven za ozdravljenje, če je Božja volja. — Hudo bolna za zdravje, če je Božja volja. — Žena na pameti zmešanega moža priserčno priporoča v bratovsko molitev, da bi na priprošnjo N. lj. G., sv. Jožefa in sv. Deodata dosegel ljubo zdravje. — Prav hudo bolan gospod za ozdravljenje, če je Božja volja. — Neki ubog otrok, da bi bil nevarnosti obvarovan. — Slepar in nečistnik za spreobrnjenje. — Mladeneč, že 7 mesecev hudo bolan, in ki mu nobene zdravila ne pomagajo, da bi mu Bog dodelil ljubo zdravje, ako je Bogu v čast in njegovi duši v zveličanje. Uslišanje se bo po „Danici“ razglasilo. — Neka oseba prav priserčno in živo priporoča svojo mater in vso družino. — Dve osebi se ponižno priporočate v molitev bratovšine N. lj. G. in sv. Jožefa, da bi dosegle, kar želite, če je Božja volja in njima v zveličanje. — Duhoven v svojih potrebah. — Pevsko društvo za edinost.

Bratovske zadeve.

Nameni in priporočevanja pri sv. maši in sploh v molitvi za mesec mali serpan 1880.

I. Glavni namen: Izročenje vesoljnega sveta v naj svetejše Jezusovo in Marijino Serce za splošno spreobrnjenje.

II. Posebni nameni:

9. vel. serp. Sv. Numidik je bil z drugimi kristjani v Kartagi veržen na gorečo germado in s kamenjem posut. Njegova hči je kopala in iskala trupla svojega očeta, in našla ga je še živega, dasiravno je komaj še dihal; spravila ga je srečno domú, ter je bil ozdravljen. Zarad posebnih čednost ga je sv. Ciprijan posvetil mašnika. Priporoč.: Vavta vas sv. Jak. apost. (971 d.). Cerkev v Afriki. Sovražniki Kristusove Cerkve na Kranjskem.

10. Sv. Lorenc. Priporoč.: Brusnice sv. Križa (1435 d.). Spreobrnjenje laških framasonov. Zatrenje gerde kletvinja.

11. Sv. Krištof m. Priporoč.: Podgrad M. D. dobrega sveta (1040 d.). Keršanska serčnost, posebno slo-

venskim mladenčem soper ponočevanje in pijančevanje. Bolniki in umirajoči.

12. Sv. Evplij, dijakon v Siciliji, pod Dioklec. po mnogih mukah obglavljen. Priporoč.: Poljanica sv. Andreja apost. (1058 d.). Šolski mladenči za pravi poklic v duhovski stan. Zmešani in slaboumni.

13. Sv. Hipolit, vojak, stražnik sv. Lorenca in v ječi od njega spreobrnjen; cesar Valerijan je ukazal pokončati vse prebivavce njegove hiše, njega samega pa po divjih konjih rastergati l. 258. Priporoč.: Dekanijska fara Semiška sv. Štefana, 1. muč. (5058 d.). Vojaki in mladenči v vojaških letih za keršansko stanovitnost soper spotikljeje v tem stanu. Dobra spoved za praznik Marijnega vnebovzetja.

14. (Zapovedani post.) Sv. Evzebij, mašnik, od krivoverskega cesarja Konstantija v Rimu zapert v sobo, v kateri je čez 7 mesecev lakote umerl l. 350. Priporoč.: Metlika sv. Nikolaja (4545 d.). Stanovitnost katoliških mašnikov. Spreobrnjenje lenuhov in postopačev.

15. Trinajsta nedelja po Bink. Evang.: 10 gobovih (Luk. 17.). Vnebovzetje B. M. V. Sv. Napoleon, prav za prav Neapolis, imeniten mož v Aleksandriji, je bil pod cesarjem Dioklecijanom zaradi sv. vere neusmiljeno razmesarjen, na pol mertev v ječo veržen, in je umerl za ranami. Priporoč.: Černomelj sv. Petra apost. (5957 d.). Deviški stan za sv. stanovitnost. Gorečnost po dušnem zveličanju.

Male duhovne vaje.

Prizadevati se hočem za keršansko ponižnost. — „Pravični, kateri ponižnost od sebe verže, bo od Boga saveržen.“ (Sv. Vinc. P.)

Listek za raznoterosti.

Iz Ljubljane. „Commentarius in epistolam s. apostoli Pauli ad Romanos“, in: „Svete listne bukve katoliške cerkve“ se dobivajo pri pisatelji in v katoliški bukvarni. Vsake teh bukev stanejo 2 gl.

Dr. Klofutar.

Katoliška družba rokodelskih pomočnikov v Ljubljani obhaja prihodnjo nedeljo 8. dne t. m. in v ponedeljek 9. avgusta petindvajsetletnico svojega obstanka. Obhajanje to bode jako slovesno, kajti doide tudi odličnih tujih gostov. Ob poli 9. uri dopoldne v nedeljo gredó vsi deležniki iz družbine dvorane v nunsko cerkev tako-le: 1. deputacije društev iz Maribora, Zagreba, Celovca, Inomosta, Gradca in Dunaja; 2. ljubljansko društvo rokodelskih pomočnikov. Tu je pridiga, slovesna sv. maša, Te Deum. Po dokončani službi božji gre sprevod v isti versti z godbo skozi Šelenburgove in Slonove ulice, po Marijinem tergu in frančiškanskem mostu, skozi špitalske ulice, po mestnem tergu in Hradeckijevem mostu in čez Turjaški terg v družbine prostore nazaj. Ob poli 1. uri: Skupni obed v čitalnični restavraciji, — ob 8. uri zvečer pa je slavnostna beseda s govori in petjem v čitalnični dvorani. Potem zabava s petjem in godbo. V ponedeljek 9. avgusta ob 6. uri se družba s gosti s posebnim vlakom odpelje v Bled. Ob 9. uri služba božja za umerle pokrovitelje, ude in dobrotnike društva v cerkvi na otoku. Vožnja po jezeru, ogledovanje okolice itd. Ob 7. uri zvečer se vsa družina s posebnim vlakom zopet v Ljubljano poverne. — Le povabljeni gostje in s društveno znamko okinčani udje se morejo vdeležiti slavnostnih zabav.

Toča je v soboto (31. u. m.) pobila prav hudo v Mošenjski fari na Gorenjskem; dalje ravno ta in naslednji dan v bistriškem okraju in drugod, še buje pa po Teržaško-Primorskem, od koder so se oblaki priderlili; 27. u. m. pa je potolkla tudi več krajev na Koroškem.

Želja. Z velikim zanimanjem sem bral kan. dr. Klofutarjev komentar k sv. Pavla listu do Kimljanov. — Prišla mi je ob tem misel: kaj ko bi učeni gospod kanonik za nas duhovne na deželi toliko praktična pastirska pisanja, t. j. obe pismi do Timoteja in list do Tita, tiskom izvolil izdati.

Joannes.

(Po pošti „Lukovic“, 31. avg.)

Za spominek † škofa dr. Jerneja Legata v Terstu zbira č. g. Anton Zarnik, župnik v Naklem, rojstne n kraju ranjc. vikšega pastirja. Radi bi namreč v farni cerkvi v Naklem našemu slavnemu rojaku napravili spodoben spominek iz marmorja, in obrača se gosp. župnik (Naklo, p. Kranj — Naklas, P. Krainburg) do častivcev ranjcega po Kranjskem, Primorskem, Goriškem i. dr. za pripomoč. Več gospodov je v ta namen tudi že nekoliko složilo ter je začetek storjen in upati je, da se bode hvale vredni namen dosegel.

Spoštuj očeta in mater! V nekem kraju na Slovenskem oslepel je skoraj popolnoma sin, ki je očeta svojega, že priletnega in kratkovidnega, s slepcem saničeval. Ravno tisti je zdaj obnorel in ko je poprej očeta in mater tepel in iz hiše odganjal, tepen in iz hiše odgnan je zdaj sam — v mestno norišnico! Bog je pravičen, kar človek išče, to dobi! In koliko je sinov, ki staršev ne spoštujejo in s njimi gerdo delajo!!

Dobrotni darovi.

Za Dolenjce s točo poškodovane: Iz Kamnika po monsig. dekanu 34 gl. — S Homca č. g. A. Lušin s verniki 4 gl. — Zbirka v Horjulu 7 gl. — M. S. 3 gl. za št. Rupert; 1 gl. za Hotič. — Duhovnja Peče 3 gl. — Ljubenska fara 6 gl. — Župnja Lučine 3 gl. 52 sld. — Iz Dražgoš po č. g. Fr. Bonceljnu 2 gl. 50 sld. — Č. g. župnik Ant. Jerina 2 gl.

Za pogorelce v Kamniku pri Preserji: Č. g. Ant. Kukulj 2 gl. — Iz Dražgoš po č. g. adm. 2 gl. 50 sld. — Mica 1 staro dvaja. — Lisa 1 staro dvaja. — Fara Ježica 5 gl. — M. S. 1 gl. — Z Bukovšice č. g. župn. Jan. Demšar 5 gl. — Z Rudnika po č. g. župniku A. Kerčonu 4 gold. — S Homca č. g. župnik A. Lušin s verniki 3 gl.

Za zidanje cerkve v bohinski Bistrici: Ms. J. Kr. 5 gl.

Za sv. Očeta: Iz Mirne pečl farmani s čč. gg. duhovnimi pastirji: 1 ces. cekin; 8 tolarjev = 13 gl. 50 sld.; drugega srebra za 11 gold. 50 sld. — Duhovnja Peče 2 gl. — Po monsig. dekanu: Iz Kamnika 16 gl. 71 sld.; s Berda 13 gl. 74 sld.; iz Stranj 5 gl.; s Doba 6 gl.; s Motnika 2 gl. 40 kr.; iz Šmartina v Tuh. 2 gl. 15 sld. — S Homca č. g. A. Lušin s verniki 3 gl.

Za sv. Detinstvo: B. G. 1 gl.

Za stradajoče kristjane v Mezopotamiji: Č. g. Al. Kumar 2 gl.

Pogoveri s gg. dopisovalci.

G. A. A—o v Lj.: Bistvo in okolišine „M. br.“ so nam premalo znane in ne upamo si v omenjeni reči vplivati. — G. J. Ož.: Prejeli. Hvala!